

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu a soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška, soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **M. P.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného sp. zn. KÚOK/110775/2014/ODSH-SD/7658, č. j. KUOK 2418/2015 ze dne 9. ledna 2015 v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 22 A 21/2015 - 26 ze dne 5. srpna 2016,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. srpna 2016, č. j. 22 A 21/2015 – 26, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Magistrát města Prostějov, odbor občanských záležitostí, přestupkové oddělení (dále též „magistrát“) uznal svým rozhodnutím ze dne 22. října 2014 č. j. PVMU 133962/2014 16a, sp. zn. OOZ2 627/2014 Kas žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, spočívajícího v tom, že dne 7. února 2014 v čase 13:11 hodin v obci Prostějov na ul. Brněnská u ČS EuroOil směr jízdy do centra obce Prostějov překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 24 km/h. Uvedeného přestupku se dopustil jako řidič opakovaně, a to již dvakrát v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců, naposled dne 12. července 2013. Za spáchaný přestupek byla žalobci uložena pokuta ve výši 2 500 Kč a zákaz činnosti

spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Na základě žalobcova odvolání změnil žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví výrok rozhodnutí magistrátu tak, že do něj doplnil zákonné ustanovení, které žalobce svým jednáním porušil, a ve zbytku rozhodnutí magistrátu potvrdil.

[2] Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) nicméně shledal podanou žalobu proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného důvodnou. Napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v tom, že vydaná rozhodnutí nebyla žalobcovu zmocněnci řádně doručena, jelikož žalovaný zmocněnce nijak nevyrozuměl o tom, že na jím požadovanou elektronickou adresu mu nebude doručovat, včetně sdělení důvodů svého rozhodnutí. Podle krajského soudu navíc v důsledku tohoto pochybení již marně uplynula lhůta pro projednání přestupku, neboť přestupek byl spáchán dne 7. února 2014 a rozhodnutí žalovaného bylo žalobci doručeno až dne 23. března 2015, kdy zmocněnec žalobce osobně nahlédl do správního spisu a s odvolacím rozhodnutím se seznámil. Krajský soud při tomto právním posouzení vyšel z následujícího skutkového stavu: *„Dne 4. 6. 2014 bylo žalobci doručeno oznámení o zahájení řízení a předvolání k ústnímu jednání na termín dne 25. 6. 2014. Dne 17. 6. 2014 zaslal zmocněnec žalobce správnímu orgánu prvního stupně e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem plnou moc k zastupování žalobce a dále žádost o doplnění informací k řízení. V plné moci ze dne 12. 6. 2014 uvedl zmocněnec, že požaduje doručovat veškeré písemnosti na e-mailovou adresu s. Dále bylo správnímu orgánu prvního stupně dne 24. 6. 2014 doručeno vyjádření ke spisu od zmocněnce žalobce, ve kterém požádal o doručování písemností na e-mailovou adresu k. (list 25 správního spisu). Správní orgán prvního stupně zaslal dne 1. 10. 2014 předvolání k ústnímu jednání na den 22. 10. 2014 žalobci na jeho adresu. Předvolání zaslal také zmocněnci žalobce na e-mailovou adresu s. Tato e-mailová zpráva nebyla potvrzena adresátem (zmocněncem) v souladu s § 19 odst. 8 správního řádu. Správní orgán zaslal tentýž přípis na adresu trvalého pobytu zmocněnce, který byl doručen fikcí v souladu s ust. § 24 odst. 1 správního řádu. Správní orgán dále předvolával zasahující policisty jako svědky k nařízenému ústnímu jednání. K ústnímu jednání se žalobce ani zmocněnec žalobce nedostavili bez řádné omluvy, proto bylo jednáno v nepřítomnosti. Správní orgán prvního stupně následně vydal ve věci rozhodnutí, které bylo zasíláno na adresu trvalého pobytu žalobce a dále na e-mailovou adresu zmocněnce žalobce k. Tato e-mailová zpráva nebyla potvrzena adresátem v souladu s § 19 odst. 8 správního řádu. Správní orgán zaslal proto tentýž přípis na adresu trvalého pobytu zmocněnce, který byl doručen fikcí v souladu s ust. § 24 odst. 1 správního řádu. Dne 10. 11. 2014 zaslal zmocněnec žalobce prostřednictvím e-mailové adresy s. blanketní odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, v němž uvádí, že je podává z právní opatrnosti, neboť mu rozhodnutí nebylo doručeno. Zpráva byla doručena se zaručeným elektronickým podpisem. Zmocněnec žalobce byl správním orgánem prvního stupně vyzván k doplnění odvolání dne 13. 11. 2014, kdy mu tato výzva byla doručována nejprve na e-mailovou adresu k. a neboť nebylo potvrzeno přijetí této zprávy, zaslal správní orgán prvního stupně tentýž přípis na adresu trvalého pobytu zmocněnce. Přípis byl doručen fikcí v souladu s ust. § 24 odst. 1 správního řádu. Dne 9. 12. 2014 předal správní orgán prvního stupně spis spolu s odvolání žalovanému.“*

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost. V ní vznesl tři skupiny kasačních námitek. První z nich spočívá v tom, že § 19 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dává možnost určit si adresu pro doručování i pro budoucí řízení pouze účastníkovi samotnému, nikoliv zmocněnci, který je vázán rozsahem zmocnění určeným zmocnitelem v konkrétní věci. Druhá námitka se týkala toho, že krajský soud vzal bez dalšího (tj. jen na základě příloh žaloby) za prokázané, že zmocněnec žalobce zaslal žalovanému žádost o určení doručovací adresy, a že krajský soud tuto žádost vyložil jako žádost o zasílání písemností na danou adresu i tam, kde bude žadatel vystupovat jako obecný zmocněnec, ačkoliv to z jejího textu výslovně nevyplývá. Konečně třetí skupina námitek se týkala samotné doručovací adresy k. Žalovaný poukázal na to, že v dané době pro něj nebylo technicky proveditelné na adresu s diakritikou písemnosti zasílat, jelikož ji nebylo možné zadat do elektronického systému úřadu. Proto nemohl na tuto adresu zmocněnci ani sdělit, že mu na ni nebude doručovat, přičemž upozornění odeslané na jinou adresu (např. na adresu zmocněncova místa trvalého pobytu) by postrádalo smysl. Názor krajského soudu tak vytváří „paradoxní a neřešitelnou situaci“. Konečně žalovaný v této souvislosti poukázal na to, že krajský soud se nevypořádal s jeho závěrem, že *„tzv. určení adresy pro doručování (e-mailová adresa s diakritikou) bylo učiněno zcela účelově s cílem následně zpochybňovat řádné doručení písemností, tedy že jde o zjevné zneužití práva, kterému nepřísluší soudní ochrana. Obdobnou problematikou se již zabýval i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 24. 7. 2015, čj. 8 As 55/2015 - 26 (www.nssoud.cz).“*

[4] Žalobce se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[6] Krajský soud založil svůj zrušující rozsudek na tezi, podle níž magistrát i stěžovatel (tj. žalovaný) upustili od doručování vydaných rozhodnutí na elektronickou adresu X udanou obecným zmocněncem žalobce, aniž by jej vyrozuměli o důvodech tohoto svého rozhodnutí. To vyhodnotil krajský soud jako procesní pochybení, přičemž tato vada měla podle něj vliv na zákonnost výsledného rozhodnutí žalovaného – rozhodnutí totiž nebylo řádně doručeno a žalobce se s ním prostřednictvím svého zmocněnce seznámil až dne 23. března 2015, tedy po uplynutí (tehdy roční) lhůty pro projednání přestupku. Povinnost vyrozumět obecného zmocněnce o tom, že na jím požadovanou elektronickou adresu správní orgán doručovat nebude, dovodil krajský soud implicitně ze správního řádu, a to s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. srpna 2015 č. j. 9 As 60/2015 - 39 a ze dne 30. března 2016 č. j. 10 As 5/2016 - 36.

[7] Podle Nejvyššího správního soudu je judikatura, na kterou krajský soud ve svém rozsudku odkázal, nepřiléhavá s ohledem na odlišný skutkový stav tam řešených případů. V důsledku toho je pak nesprávné i výsledné právní hodnocení věci. V prvním rozsudku

odkazovaném krajským soudem (č. j. 9 As 60/2015 - 39) se jednalo o situaci, kdy oba postupně zmocnění obecní zmocněnci žalobkyně požádali správní orgán o doručování na elektronickou adresu bez diakritiky. První obecné zmocněnkyni se správní orgán pokusil jednou doručit na udanou elektronickou adresu, a když nepotvrdila převzetí písemnosti, doručoval již nadále na poštovní adresu – tento postup vyhodnotil jako správný krajský soud i Nejvyšší správní soud. Ke zrušení rozsudku krajského soudu došlo v daném případě jen proto, že krajský soud nezkoumal, jaký postup zvolil správní orgán vůči druhému zmocněnci, tj. zda i jemu se pokoušel neúspěšně doručovat na udanou elektronickou adresu, nebo zda od doručování na ni upustil (přičemž v takových případech by o tom musel obecného zmocněnce informovat). V popisovaném případě se však nejednalo o e-mailové adresy s diakritikou a otázka technických překážek bránících doručování na takovou adresu se tudíž v tomto rozsudku vůbec neposuzovala. Nestalo se tak ani v druhém rozsudku odkazovaném krajským soudem (č. j. 10 As 5/2016 - 36), neboť zde sice figuroval totožný obecný zmocněnec jako v nyní projednávané kauze a dokonce požádal o doručování na tutéž elektronickou adresu (tedy adresu s diakritikou), avšak správní orgán nenamítal, že by pro něj bylo odesílání na danou elektronickou adresu technicky neuskutečnitelné. Místo toho se správní orgán – podobně jako výše – pokusil na požadovanou elektronickou adresu doručit jednu písemnost, a když obecný zmocněnec nepotvrdil její převzetí, doručoval mu již nadále na poštovní adresu, což Nejvyšší správní soud hodnotil jako postup v souladu se zákonem.

[8] Nelze než uzavřít, že krajským soudem odkazovaná judikatura na posuzovanou věc nedopadá. Skutkové okolnosti jsou zde zásadně odlišné. Správní orgány na elektronickou adresu s diakritikou udanou obecným zmocněncem vůbec nedoručovaly (resp. učinily pokus o doručení na e-mailovou adresu bez diakritiky – k.), místo toho mu doručovaly na poštovní adresu trvalého pobytu a – co je nejdůležitější – žalovaný argumentoval ve prospěch tohoto postupu jednak tím, že zasílání dokumentů na adresu s diakritikou jeho informační systém v dané době vůbec technicky neumožňoval (z čehož pak logicky plyne, že pro něj nebylo možné doručit zmocněnci na tuto adresu ani oznámení o tom, že na ni písemnosti v řízení doručovat nebude), a dále že se jednalo o cílenou obstrukční strategii, kterou daný obecný zmocněnec uplatňuje zcela totožně v řadě jiných věcí. Těmito argumenty se na podkladě takřka shodných skutkových okolností Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již dříve opakovaně zabýval. Přehledné shrnutí dosavadní judikatury na dané téma podávají např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2016 č. j. 2 As 25/2016 - 38 a ze dne 1. června 2016 č. j. 2 As 27/2016 - 45 (oba přijaté ještě před vynesením nyní přezkoumávaného rozsudku krajského soudu). Nejvyšší správní soud v nich uznal, že výše uvedené argumenty žalovaného mohou být (přinejmenším pro určité časové období) relevantní. Vzhledem k tomu, že uvedenou judikaturu krajský soud ve svém rozsudku zcela pominul, musel Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhovět.

[9] Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. jako důvodnou a rozhodnutí krajského soudu zrušil. Krajský soud v Brně, vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, posoudí žalobu v souladu se závěry tohoto rozhodnutí.

IV. Náklady řízení

[10] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2016

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu